

RYAN MCMAKEN: CĂRȚILE LUI ROALD DAHL ȘI CELE DIN SERIA JAMES BOND SUNT RESCRISE CONFORM NORMELOR WOKE

Autor: Redacția Syntopic | 15 iunie 2023

Un articol de Ryan McMaken pentru Mises Institute

Articol original: Roald Dahl and James Bond Books Are Getting Woke Rewrites. Copyright Law Ensures You Can't Stop Them

Traducere realizată de Bogdan George Ștefan, student la Facultatea de Filozofie, Universitatea din București, pentru stagiul de practică organizat în parteneriat cu redacția Syntopic.

Legea drepturilor de autor se asigură că nu îi putem opri

Administratorul drepturilor de autor al cărților lui Roald Dahl, care a decedat acum mult timp, a anunțat luna aceasta că va rescrie multe din cărțile autorului. Traducere: cărțile vor fi rescrise astfel încât textul să se plieze pe opiniile editorului cu privire la limbajul corect politic.

Ca părinte a patru copii, am citit un număr considerabil de cărți de Roald Dahl de-a lungul anilor, deși nu m-aș considera în mod special un mare admirator. Cu toate acestea, este dificil să ne dăm seama ce este atât de „ofensiv” într-o carte scrisă de Roald Dahl încât să trebuiască să fie rescrisă. Cărțile lui Dahl nu sunt comparabile cu ediția originală a romanelor de Nancy Drew, să zicem, ale căror descrieri ale menajerei conțin o serie de stereotipuri ce ridică semne de întrebare.

Nu, se pare că ofensele principale pe care le aduce Dahl constă în crime împotriva opiniilor corecte moderne referitoare la retorica genurilor „non-binare” și a altor

subiecte asemănătoare. Spre exemplu, un serviciu de știri britanic notează că:

Referințele la personaje „de sex feminin” au dispărut așa cum reiese din referința la domnișoara Trunchbull din Matilda la care se referă de acum prin „cea mai formidabilă femeie” unde înainte era „o persoană de sex feminin formidabilă”.

„Băieți și fete” a fost înlocuit cu „copii”, în timp ce Bărbații-Norilor în „James și piersica uriașă” au devenit “Oamenii-Norilor” iar băieții domnului Fox, vulpoiul fantastic, au devenit fetele...

Au fost adăugate și pasaje care nu au fost scrise de Dahl, după cum se poate observa și în „Vrăjitoarele”, unde un paragraf care explică de ce vrăjitoarele sunt chele pe sub peruci se încheie acum cu „Sunt suficient de multe motive pentru care femeile ar purta peruci și cu siguranță nu e nimic în neregulă cu asta”.

Ni se mai spune și că:

Augustus Gloop, antagonistul lacom din „Charlie și fabrica de ciocolată”, care a fost publicată inițial în 1964, nu mai este „enorm de gras”, ci „enorm”. În edițiile noi ale cărții „Vrăjitoarele,” o femeie supranaturală, care se preface că este o femeie obișnuită, poate să lucreze ca „om de știință de vârf sau conducând o afacere” în loc de „casieră într-un supermarket sau dactilografă pentru un om de afaceri”.

Cuvântul „negru” a fost scos din descrierea înfricoșătoarelor tractoare din „Domnul Fox, vulpoi fantastic”. Mașinăriile sunt numite acum doar „monștri criminali, cu aspect brutal”.

(Acum se aude și că romanele din seria James Bond ale lui Fleming sunt „revizuite” cu scopul unei posibile rescrieri)

Desigur, asta nu este o idee nouă. Aventurile lui Huckleberry Finn a lui Mark Twain a fost deja rescrisă. Dar este o diferență între scrierile lui Twain și ale lui Dahl. Scrierile lui Dahl sunt ținute cu fermitate sub controlul deținătorului drepturilor de autor și

corporațiile care au cumpărat „drepturile” de a folosi aceste texte. Pe de altă parte, scrierile lui Twain țin de domeniul public. (Dar asta nu oprește legiunea de avocați de la Proiectul „Mark Twain” să susțină că scrierile sunt încă protejate de drepturile de autor).

Adică, legea prevede că oricine poate citi și reproduce gratis textul original al cărții *Huckleberry Finn*. Iată o copie intactă a textului original. Deci, chiar dacă cineva rescrie cartea, oricine poate accesa ieftin și cu ușurință versiunea ei veche.

Acest fapt nu este valabil și pentru lucrările protejate de drepturile de autor. Din cauza legilor care reglementează acest domeniu, deținătorii drepturilor de autor ale cărților lui Dahl nu numai că pot rescrie cărțile dar, în esență, pot scoate în afara legii versiunile vechi. Da, versiunile vechi vor mai exista în formă *second-hand*, dar, în timp, ele vor căpăta un preț prohibitiv pentru cititorii amatori, iar noile versiuni „corectate” vor deveni singurele disponibile.

Mai mult decât atât, acum că Dahl este în mod convenabil mort, nu există pericolul ca el să obiecteze împotriva unui editor de corporație care rescrie cărțile sale astfel încât moștenitorii săi sau scriitori obscuri care lucrează pentru cea mai nouă adaptare cinematografică pe Netflix să pună mâna pe niște noi sume de bani.

Toate acestea se întâmplă mulțumită conceptului legal, artificial, inventat și dubios de „proprietate intelectuală”. Acum chiar și scrierile unor creatori care au murit de decenii continuă să fie controlate de moștenitorii lor cu un monopol creat de guvern, cu privire la folosirea unor anumite combinații de cuvinte. În cazul cărților lui Dahl, legea drepturilor de autor protejează acest monopol al oricui „deține” textele lui Dahl și asta înseamnă că, dacă părinții vor copii noi și accesibile ale cărților lui Dahl, vor putea obține numai având în vedere deciziile monopolistilor. De altfel, acest lucru s-a dovedit a fi foarte profitabil.

Numai datorită reacțiilor negative la propunerea rescrierii cărților lui Dahl textele vechi rămân (deocamdată) disponibile. După nenumărate plângeri, editorul a anunțat că va lansa „ambele” versiuni ale cărților. Totuși, este extrem de probabil că asta este o decizie pe termen scurt și că, odată ce criticile asupra rescrierii se vor domoli, editorul va elimina complet vechile versiuni. Nici nu se întrevide un sfârșit pentru astfel de lucruri. Mulțumită legilor cu privire la drepturile de autor din SUA aflate în vigoare, monopolul asupra protecției unui text rămâne valabil timp de șaptezeci de ani de la moartea autorului. Acest termen este o extindere masivă a protecției de paisprezece ani stabilită de Constituția Statelor Unite. Durata protecției drepturilor de autor după moartea autorului este pur arbitrară și ne indică modul în care întreg conceptul este doar o chestiune de putere inventată de o putere care nu reflectă în nici un fel drepturile de proprietate bazate pe legea naturală. Mulțumită numeroaselor reînnoiri, vor mai trece câteva decenii până când drepturile de autor ale Statelor Unite asupra scrierilor

lui Dahl vor expira, presupunând că Congresul nu va extinde încă o dată întinderea generală a protecției drepturilor de autor.

Acest articol a fost tradus cu acordul publicației *Mises Institute*.

Imagine: Unsplash